

[Indenrigs- og boligministeren.]

det gennemført hurtigst muligt, således at vi kan vende tilbage til de civile sysler indenfor byggeriet uden at have et stadigt militærbyggeri løbende.

Denne sum for offentligt byggeri, som altså i 1951 udgjorde 135 mill. kr., må vi sætte til 340 mill. kr. Vi må skære ned på erhvervsbyggeriet, og vi tænker os — her har vi jo materialeregulering —, at der vil være mulighed for at anvende 125 mill. kr. Og for landbrugsbyggeriets vedkommende mener vi at måtte fastholde samme sum som i fjor ud fra det synspunkt, at der her finder en rivende udvikling sted af et produktionsapparat, som vi alle er interesseret i at få udviklet — vi sætter derfor tallet til det samme som i fjor: 50 millioner. Vi kan ikke regne med, at vedligeholdelses- og reparationsarbejder kan udgå. Vi kan prøve på at formindske ombygnings- og tilbygningsarbejder, og i ministeriet har vi ganske skønmæssigt stillet det op op således, at målet må være, at medens vi privat og offentligt til disse formål i 1951 brugte 745 mill. kr., må vi i alt fald have dette pint ned med 100 mill. kr. til ca. 640 mill. kr. Jeg tror, det ærede medlem hr. Ingvard Dahl må indrømme, at det vil være en meget betydelig nedsettelse; selv da det ærede medlems parti havde boligministeriet, kunne man jo heller ikke forhindre reparationsarbejder og vedligeholdelsesarbejder og ej heller unnlade — ganske vist med materialeregulering — at give tilladelse til både ombygnings- og tilbygningsarbejder.

Altså fordeles denne 1½ milliard, som er, hvad vi kan overkomme for tiden, når vi har fuld beskæftigelse, således, at der sandsynligvis kommer til at gå 640 mill. kr. — ca. 100 mill. kr. mindre, end vi anvendte i fjor — til vedligeholdelse, reparationer, ombygninger og tilbygninger. Men vi vil gerne have, at tyngdepunktet for anvendelsen af disse 640 mill. kr. flyttes, fordi vi nemlig i vintertiden har en uudnyttet byggekapa- citet, og derfor har vi indført det sommer- stop, som det ærede medlem og de ærede medlemmer kender, og som siger: I må ud- sætte jeres ombygnings- og tilbygningsar- bejder til vinterhalvåret! Der er jo ingen grund til, at folk skal gå ledige i vinterhalv- året, hvis der er arbejde at udføre, og det behøver ikke altsammen at hobe sig op midt i sommertiden.

Det er mit håb, at vi på den måde kan sikre os, at vi i alt fald slår 100 mill. kr. af på ombygnings-, vedligeholdelses- og reparationsarbejder. Men disse tal er naturligvis

i høj grad skønmæssige, et talmæssigt udtryk for en bestræbelse, som boligministe- riet — i den udstrækning, hvori boligmini- steriet overhovedet kan øve indflydelse på disse ting — vil lægge til grund for sit ar- bejde. Men når det er gjort op på denne måde, bliver der kun mulighed for at bygge boliger til en samlet sum af 400 mill. kr., svarende til 16 000 boliger Hvis det kunne lykkes os at skubbe en endnu større del af de 640 mill. kr. ud til vintertiden, så er der for mig slet ingen tvivl om, at vi ville kunne ofre mere end 400 mill. kr. Så ville vore byggekrafter nemlig være mere end halv- anden milliard, thi så ville der også være byggekrafter og en byggekapa- citet, som vi kunne udnytte på et tidspunkt, da den nu er uudnyttet. Der kan ikke mellem os opstå nogen som helst strid eller meningsfor- skel om, hvad det er, vi skal nå frem til. Vi kan strides om midlerne, men utvivlsomt ikke om målene. Målene må være inden- for de byggekrafter, vi har, at få plads til mest muligt boligbyggeri, men dertil kom- mer altså det, som er væsentligt, og som det høje ting skal huske, at vi kan sætte et pro- gram, men det er ude omkring, over hele landet borgerne selv bestemmer, om der skal bygges; og hvis de finder vilkårene for byggeriet ugunstige, så bygger de ikke. Det finder de i øjeblikket. Den nedgang i strømmen af projekter, som boligministe- riet for tiden oplever, er et udtryk for, at vilkårene for byggeriet i øjeblikket ikke er, som man ønsker sig dem for at turde gå i gang med et byggeri.

Jeg så i dag i „Berlingske Tidende“ en ledende artikel, som var et ganske interes- sant forsøg på at stille problemet op i en virkelig skarp belysning. Den pågældende artikel sagde, at man måtte kunne fastslå, hvad grunden var til, at det er blevet for dyrt at bygge, eller sagt på en anden måde: skyldes tilbagegangen i byggeriet, at det er blevet så dyrt, at folk ikke kan betale huslejen? Er befolkningens årindkomster steget mindre end byggeudgifterne? Hvis forholdet er det, at befolkningens indkomster er steget mindre end byggeudgifterne, er det en motivering for at forøge støtten til byggeriet. Hvis forholdet er det modsatte, altså at byggeriets vanskeligheder beror på andre omstændigheder end angstelsen for, at man ikke kan få udlejet med det indkomst- niveau, der er, og med de byggepriser, som sætter lejen i øjeblikket, så bør frem- gangsmåden være en anden.

Jeg kan oplyse, at siden 1939 er års- indkomsten ved fuld beskæftigelse for en mandlig arbejder i provinsen steget med 140